

Imperium majorem.

Urbes.

Bavaria olim a proprio Rege ad Arnulphi Imperatoris usque tempora administrata fuit : eum ut Parthi Ar-
 facem, Egyptii Ptolemæum, ipsa *Cacannum* nominavit. Deinde Duces habuit, quos etiamnum tenet. *Bavaria*
 dividitur in *Superiorem* & *Inferiorem*. *Superior* subdita est Alpibus, Austroque. Hæc crebris impedita est palu-
 dibus, fluminibus rapidis, silvis adspectu horridis. Pecuariis, Pecoribusque pascendis magis idonea. *Inferior*
 fertilior est, crebrius frequentiusque habitatur, & propter Danubium, Isaram & Lavarum amnes, Vitium fe-
 rax. Atque ita dividitur Bavaria Physice. Dividitur etiam Politice, juxta Principum ditiones in Comitatum
Bavariæ & *Palatinatum*. Comitatus hac Tabula, sequenti *Palatinatus* describitur. Urbes Superioris Bavariæ
 sunt, *Monachium* aliis *Monacum*, vulgo *Munchen*, ad ripam Isaræ fl. situm, exstructum ab Henrico Bavariæ Du-
 ce, anno CCIOLXXII sub Othone I Imp. Urbs est omnium pene Germanicarum Civitatum amenissima:
 inter fluvios Oenum & Lycum, inter urbes Wasserburgum, Augustam & Frisingam, inter Lacus pisces, in-
 terque Silvas jucundissimas sita. Meridiem versus respicit Montes Tyrolenses, Orientem versus, hortos su-
 burbanos, rivulis ex amne deductis distinctos : inter quos Ducis hortus, cura, amplitudine, herbarum florum-
 que copia & ordine topiario, illustris est : in hoc præter artificiosissimum fontem & pergulam æstivam picturis
 statuisque exornatam, hoc est memorabile, quod sub crepusculum vespertinum magnus Cervorum Grex sub
 ipsas fere fenestras quotidie accedit. In urbe Tempia, Turres, Bibliothecæ, Curia, Forum, Opificum, & Merca-
 torum frequentia, aliaque permulta, non ad usum tantum sed etiam ad ornatum & spectantium stuporem vi-
 dere licet. *Ingolstadtum* vulgo *Ingolstatt*, ad Danubium jacet, antiquis dictum *Ingelstatt* sive *Angelostadium*,
 ab Angelis Suevis qui Civitatem hanc cum aliis ceperunt. Initio pagus fuit, sed a Ludovico Bavaro Impera-
 tore jus Civitatis obtinuit. Academia in ea constituta omnium artium & sapientiæ anno CIOCCCCX, eamque
 multis postea privilegiis & opibus ornarunt auxeruntque Ludovicus Dux Bavariæ & Pius I Pontifex. *Frisinga*
 olim *Frixinum*. Rhenano & Munsteri testibus, condita putatur eo tempore quando Romani per Præfectos
 & Provinciarum Præfides tenebant & administrabant eam Bavariæ Regionem, quæ a ripa Danubii excurrit
 ad Alpes. Mosacus amnis eam præterlabitur. Sunt præterea Opida xxxi. In *Inferiore* sunt *Ratisbona* vulgo
Regensburg, sita ad Danubium: nomen sumpsisse putatur a pluvia & arce, a Claudio Tiberio Nerone Impera-
 tore III exstructa tempore passionis Christi, atque ab ipso *Tiberina* vel *Augusta Tiberij* vocata. Hujus me-
 moriam in antiquo Lapide extare Ornuphrius scribit. Goltzius adducit nummum Tiberii, cum hujus hac
 inscriptione, COL. AVG. TIB. Hanc Regensburgum putat Simlerus *Regium Antonini* esse, & in lib. Noticia-
 rum *Castra Regina* dici. Alia multa sed a Barbaris indita nomina sunt apud Althamerum, ut *Reginoburgum*,
Rhetobonna, *Rhetopolis*, *Hyaspolis*, *Imbriopolis*, *Regnipolis*, *Tetrapolis*. *Quadrata* & *Germanisheim*. Nomen *Ratisbo-
 na* a navigatione deductum videtur. Olim Metropolis fuit Bavariæ : Sedes Regum & Ducum ejusdem Re-
 gionis. Pontem habet lapideum anno CIOCXV ab Henrico Imperatore super Danubium exstructum xi fornicibus
 sustentatum, pass. cccc & lxx latitudinis. *Patavium* sive *Patavia* vulgo Latinorum, vernacule *Passau*: *Ba-
 tavas* libri Notitiar. putat Velferus. *Boiodurum* Ptolemæi Vindeliciæ civitas Aventino, Pyramio & Lazio:
 Urbs